

Notat

Vedtægt for ældre- og seniorråd

Det fremgår af lovgivningen, at kommunalbestyrelsen i samarbejde med ældrerådet skal fastsætte vedtægter for rådet.

Dette notat beskriver nogle overvejelser om vedtægtens indhold og formulering, som er relevante for et nyvalgt ældreråd i forbindelse med en revision af vedtægten.

Danske Ældreråd anbefaler, at rådet fremsender sit konkrete forslag til vedtægter til kommunalbestyrelsen til forhandling og godkendelse.

I *bilag 1* findes en skabelon til en vedtægt for ældre- og seniorråd, der kan ses som et minimum for, hvad der bør medtages i vedtægten. Skabelonen kan tilgås i Word, så rådet nemt kan redigere dokumentet og gøre det til sit eget. [Word-skabelonen kan downloades her](#)

De nuværende vedtægter for de landets 98 ældre- og seniorråd er mere eller mindre omfangsrige og dermed udformet forskelligt. Dette kan være afhængig af kultur og erfaringer med hidtidige vedtægter.

Vedtægten skal dog som minimum leve op til gældende lovgivning for ældreråd, jf. § 30-33 i retssikkerhedsloven. Se [Bekendtgørelse af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område \(retsinformation.dk\)](#)

En del spørgsmål vedrørende ældrerådernes virksomhed beskrives tillige i vejledning om ældreråd. Se [Vejledning om ældreråd \(retsinformation.dk\)](#)

Vi har samlet en tre eksempler på vedtægter fra råd, som kan bruges til yderligere inspiration.

- [Hedensted](#)
- [Haderslev](#)
- [Odense](#)

Bilag 1 ([kan downloades som Worddokument her](#))

Skabelon til vedtægt for ældreråd

Teksten er tænkt som inspiration, der kan bruges i det enkelte råds egne overvejelser. I dokumentet anvendes betegnelsen "ældreråd", som kan erstattes med "seniorråd".

Danske Ældreråds sekretariat besvarer gerne eventuelle tvivlsspørgsmål vedrørende vedtægt for ældre- og seniorråd.

Der er efter de enkelte paragraffer indsat en bemærkning fra Danske Ældreråd, som uddyber eller forklarer det foreslåede indhold.

Vedtægt for ældrerådet i _____ Kommune 20xx til 20xx

§ 1 Navn

Ældrerådet i _____ Kommune er etableret efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område §§ 30-33.

§ 2 Ældrerådets formål

Stk. 1 Ældrerådet er _____ Kommunes ældrepolitiske råd og virker som sådan for at skabe de bedste vilkår for 60+ årige i _____ kommune.

Stk. 2 Ældrerådet høres om alle forslag, der vedrører ældre i overensstemmelse med denne vedtægt.

Stk. 3 Ældrerådet rådgiver kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål og formidler synspunkter mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører ældre.

Bemærkning: *Det er vigtigt at understrege "skal" og "alle forslag", med mindre rådet og kommunalbestyrelsen er blevet enige om andet.*

Rådet kan overveje, om man taler om én vedtægt eller om flere vedtægter.

Rådet kan overveje, om vedtægten skal skrives med paragraffer og stykker, eller udelukkende med paragraffer? Der er forskellige eksempler i ovenstående links.

Rådet kan overveje, om rådets formål skal uddybes mere end lovgivningens bogstav.

§ 3 Ældrerådets virksomhed/arbejde

Stk. 1 Ældrerådet er en selvstændig forvaltningsenhed, der er omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven.

Ældrerådets medlemmer har tavshedspligt i det omfang, det følger af lovgivningen eller særlige bestemmelser i enkelte sager.

Stk. 2 Ældrerådet kan af egen drift udtale sig og stille forslag inden for alle forvaltningsgrene om emner, som har betydning for ældre i kommunen.

Stk. 3 Ældrerådet kan behandle generelle spørgsmål, men må ikke behandle personsager. Ældrerådet kan imidlertid tage generelle spørgsmål op, som udspringer af en personsag.

Stk. 4 Ældrerådet udøver sin virksomhed i lukkede møder. Beslutningsreferater er offentligt tilgængelige, for eksempel på kommunens hjemmeside.

Stk. 5 Ældrerådet skal holde sig orienteret om de ældres levevilkår i kommunen og om deres ønsker og behov.

Stk. 6 Ældrerådet skal gøre en indsats for at fremme nærdemokratiet, så ældre kan inddrages aktivt i de lokale beslutninger på ældreområdet.

Stk. 7. Ældrerådet udarbejder i første kvartal en beretning om sin virksomhed i det foregående år. Den sendes til kommunalbestyrelsen og offentliggøres.

Bemærkning: *Bestemmelserne i 6 og 7 er ikke obligatoriske. Det kan ofte være nyttigt for medlemmer af ældrerådet at have en let tilgængelig oversigt i form af en beretning, når de bliver mødt med "Hvad laver I egentlig i det der ældreråd?"*

§ 4 Ældrerådets sammensætning samt opstilling af kandidater

Stk. 1 Til Ældrerådet i _____ Kommune vælges ZZ medlemmer for en fireårig periode.

Bemærkning: *Loven siger mindst 5 medlemmer. Ingen bestemmelser om maksimum.*

Stk. 2 Endvidere vælges et antal suppleanter (i _____ Kommune mindst ZZ). Der vælges ikke personlige suppleanter. En suppleant bliver medlem af rådet, når et medlem udtræder eller er forhindret i at varetage sit hverv i mindst tre måneder.

Bemærkning: *Bestemmelsen om de tre måneder er ikke et lovkrav; men den er nyttigt i et tilfælde, hvor et medlem eksempelvis nægter at udtræde, men udebliver fra møderne.*

Stk. 3 Suppleanterne deltager ikke i ældrerådets ordinære møder.

Stk. 4 Personer, der har fast bopæl i _____ Kommune, og som er fyldt 60 år senest på valgdagen for valg til ældreråd, har valget og er valgbare ved valg til ældrerådet.

Stk. 5 Medlemskab af ældrerådet er ikke borgerligt ombud.

Bemærkning: *Ældrerådsmedlemmer får diæter og hvervet er frivilligt. Det betyder, at det ikke er borgerligt ombud, og at et medlem kan udtræde af ældrerådet uden nærmere begrundelse.*

§ 5 Valg til ældrerådet

Stk. 1 Kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet hvert fjerde år.

Bemærkning: *De fleste råd finder det hensigtsmæssigt, at der er valg hvert fjerde år sammen med – eller i nær tilknytning til – kommunevalget. Følgende fremgår af lovens § 31, stk. 2: "Kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for, hvordan valget skal afholdes."*

Stk. 2 Valgperioden følger kommunalbestyrelsens valgperiode.

Stk. 3 Senest X måneder før valget fastsætter kommunalbestyrelsen i samråd med ældrerådet regler for, hvordan valget skal holdes.

Bemærkning: Mange råd arbejder for, at ældrerådsvalget holdes som fremmødevalg på samme dag som kommunalvalget. Nogle råd vælger i vedtægten at præcisere, at der skal nedsættes et valgudvalg, hvem der skal sidde i valgudvalget og valgudvalgets opgave.

Stk. 4 Opstilling af kandidater sker efter, at valget er annonceret i lokalpressen og andre relevante steder. Der orienteres om ældrerådets arbejde og opgaver samt om valgreglerne.

Stk. 5 Ældrerådet tiltræder den førstkommende 1. januar efter valgets afholdelse.

§ 6 Ældrerådets konstituering og arbejdsvilkår

Stk. 1 Ældrerådet konstituerer sig senest xx dage efter valget med en formand og en næstformand.

Bemærkning: Det er ikke obligatorisk, at der skal fremgå antal dage efter valget. Nogle ældreråd vil også konstituere sig med kasserer og sekretær. Mange ældreråd vælger dog at benytte retten til at få sekretariatsbistand fra kommunen, herunder bistand til bogholderi og sekretæropgaver i form af referatskrivning m.v. I så fald er der ingen grund til at vælge kasserer og sekretær.

Stk. 2 Det konstituerende møde indkaldes og ledes – indtil valg af formand har fundet sted – af det medlem, som længst har været medlem af et ældreråd. Hvis alle er nyvalgte eller flere har samme anciennitet, ledes mødet af den ældste af disse.

Bemærkning: Her er tale om sædvanlig praksis; men det er nyttigt, at vedtægterne pålægger en bestemt person at sørge for indkaldelse til det første møde efter valget.

Stk. 3 Der vælges et forretningsudvalg, hvis ældrerådet vedtager en forretningsorden med det indhold.

Bemærkning: Det nyvalgte ældreråd drøfter på det første møde, om det ønsker et forretningsudvalg/formandskab. Denne bestemmelse gør det muligt at nedsætte et sådant og bestemme, hvor stort det skal være. [Se notat om forretningsorden for ældre- og seniorråd her](#)

Stk. 4 Ældrerådet kan beslutte at nedsætte faste udvalg/arbejdsgrupper for hele valgperioden og/eller ad hoc udvalg/arbejdsgrupper.

Bemærkning: Nedsættelse af udvalg eller arbejdsgrupper er en arbejdsform, som flere råd anvender, og som kan være en mulighed for gøre god brug af medlemmernes forskellige kompetencer. Med en opstilling af de konkrete faste udvalg/arbejdsgrupper i vedtægterne sikres en bedre mulighed for, at medlemmerne kan få udgiftsgodtgørelse og mødediæter ved deltagelse i møder i disse.

Stk. 5 Udvalg/arbejdsgruppes kommissorium besluttet af ældrerådet. Et udvalg/en arbejdsgruppe udtaler sig ikke på ældrerådets vegne.

Stk. 6 Ældrerådet fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 7 Ældrerådets økonomi

Stk. 1 Kommunalbestyrelsen betaler udgifterne ved ældrerådets virksomhed og stiller sekretariatsbistand til rådighed, hvis ældrerådet ønsker dette.

Bemærkning: En hel del ældreråd lader økonomiforvaltningen sørge for at betale udgifterne efter bilag, som er attesteret og anvist af formanden. Andre ældreråd får ved årets begyndelse indsat det bevilgede

beløb på ældrerådets konto, og lader ældrerådets kasserer stå for indbetalinger og udbetalinger. Uanset hvilken ordning man har, må det absolut tilrådes, at udbetaling af mødediæter og træk af A-skat og arbejdsmarkedsbidrag håndteres af det kommunale lønningskontor. Sekretariatsbistand stilles til rådighed, hvis ældrerådet ønsker det. Sekretæren kan komme fra hvilken som helst af kommunens forvaltninger.

Stk. 2 Ældrerådet udarbejder og fremsender sit forslag til budget for det kommende år efter de af kommunalbestyrelsen fastlagte retningslinjer.

Bemærkning: *Bestemmelsen er ikke obligatorisk, men det kan være hensigtsmæssigt, at ældrerådet selv får til opgave at skønne over behovet for økonomi i det kommende år ud fra de indvundne erfaringer. Det skal her afklares, om udgifterne til medlemmernes diæter, kørsel og andre udgifter skal afholdes over ældrerådets budget eller fra en anden konto i det kommunale budget.*

Stk. 3 Medlemmer af ældrerådet modtager diæter og udgiftsgodtgørelse mv. efter § 16 a i lov om kommunernes styrelse.

§ 8 Samarbejde

Stk. 1 Kommunalbestyrelsen og ældrerådet lægger vægt på at have et konstruktivt og positivt samarbejde til gavn for de ældre i _____ Kommune.

Bemærkning: *Hvem kan vel stemme imod en sådan paragraf? I nogle kommuner er der lavet en samarbejdsaftale, som blandt andet fastlægger bestemmelser om høringsfrister, fællesmøder med fagudvalg og/eller forvaltninger. Det har vist sig nyttigt at lave sådanne aftaler "i fredstid". Hvis tingene spidser til, er det i hvert fald for sent. Faste rammer for møder og høringer kan alternativt lægges ind i vedtægten (se nedenfor)*

Stk. 2 Ældrerådet mødes efter behov med kommunalbestyrelsen, direktionen, fagudvalg og forvaltningens medarbejdere til drøftelse af ældrepolitiske emner.

Bemærkning: *Denne paragraf kan erstattes af rådets årlige faste møder med politiske udvalg og forvaltninger, fx: mødes xx gange årligt med yyy, mødes xx gange årligt med zzz osv.*

Stk. 3 Den lovbestemte høring af ældrerådet gælder, hvad enten beslutning træffes i kommunalbestyrelsen, i et fagudvalg eller af forvaltningen.

Bemærkning: *Det er almindeligt, at kommunalbestyrelsen delegerer beslutningskompetence til et fagudvalg. Ofte ser man også en videre delegering til forvaltningen. Ældrerådet skal høres om alle beslutninger, som vedrører ældre. Derfor er det vigtigt at have stk. 3 med i vedtægtens ordlyd.*

Stk. 4 Høring skal ske i god tid, inden der træffes beslutning.

Høringsperioden er mindst 5 hverdage (incl. lørdag) forud for det pågældende udvalgs møde. I undtagelsestilfælde aftales en særlig høringsprocedure mellem ældrerådets formand og udvalgssekretæren. Det skal fremgå af udvalgets/kommunalbestyrelsens beslutningsreferat, at der foreligger høringssvar fra ældrerådet. I sager, der skal videre til behandling, skal høringssvar være påtegnet eller vedlagt som bilag.

Bemærkning: *Det er vigtigt, at vedtægterne indeholder en bestemmelse om en høringsfrist, og hvordan man klarer en pludselig opstået situation. Det kendes især under forhandlingerne om næste års budget, hvor der undervejs kommer ændringsforslag, som vedrører de ældre.*

§ 9 Ældrerådets møder

Stk. 1 Ældrerådet fastsætter selv sin forretningsorden, herunder regler for dagsorden, mødeindkaldelser, ikke lovpligtige diæter og arbejdsform.

Bemærkning: Rådet kan overveje, om rådets dagsordner skal være offentlige?

Stk. 2 Ældrerådet afholder møder efter behov, normalt omkring XX møder årligt.

Bemærkning: Nogle råd foretrækker, at der i vedtægten står eksakt, hvor mange møder og evt. måneder, der ikke holdes møder (sommer).

§ 10 Ikrafttræden/genforhandling/opsigelse

Stk. 1 Vedtægten træder i kraft efter vedtagelse i ældrerådet og godkendelse i kommunalbestyrelsen.

Bemærkning: Følgende fremgår af lovens § 33: "Kommunalbestyrelsen fastsætter i samarbejde med ældrerådet vedtægter for ældrerådet. Ældrerådet fastsætter selv sin forretningsorden." Med den foreslåede formulering bliver det tydeliggjort, at "samarbejde" her betyder, at begge parter skal være enige om vedtægternes ordlyd. Man kan også sige, at formuleringen betyder, at hver part har vetoret.

Stk. 2 Vedtægten tages op til revision, når lovgivning eller andre forhold nødvendiggør det, dog senest i første kvartal 20xx.

Stk. 3 Vedtægtsændringer skal, for at være gyldige, godkendes af henholdsvis kommunalbestyrelsen og ældrerådet.

Vedttaget på ældrerådets møde d. _____

Godkendt af kommunalbestyrelsen i _____ Kommune d. _____

For _____ Kommune

For ældrerådet i _____ Kommune

Navn
Borgmester

Navn
Formand